

Nyhedsbrev nr. 9/ 2011

Arbejdsmiljøklagenævnet har i oktober måned truffet følgende afgørelser af almen eller principiel interesse.

Afgørelserne vil kunne læses i deres helhed i Retsinformation, og afgørelserne kan søges på det journalnummer, der er givet i parentes (59.....).

Indholdsfortegnelse:

Lov om arbejdsmiljø	1
Sag nr. 1	1
Påbud med frist om brug af værnefodtøj ved brug af pallestabler på lager	1
Sag nr. 2	3
Strakspåbud om brug af værnefodtøj ved brug af pallestabler på lager	3
Sag nr. 3	4
Krav om hensigtsmæssige adgangs- og flugtveje til og fra et stillads	4
Sag nr. 4	5
Ophævelse af påbud om undersøgelse af temperaturen i kontorer.....	5
Sag nr. 5	6
Ophævelse af påbud om at sikre forsvarlig rengøring under borde	6
Sag nr. 6	6
Krav til indretning af arbejdspladser, hvor der benyttes bærbar computer	6
Sag nr. 7	8
Krav om at ansatte ikke udsættes for udstødningsgas fra kundebiler i en hal ..	8
Sag nr. 8	9
Delvis fastholdelse af påbud om at tage defekt el-værktøj ud af drift	9
Sag nr. 9	10
Lovpligtig uddannelse ved arbejde med isocyanater	10
Sag nr. 10	10
Påbud til autoværksted om effektiv procesudsugning ved styren.....	10

Lov om arbejdsmiljø

Sag nr. 1

Påbud med frist om brug af værnefodtøj ved brug af pallestabler på lager

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at en virksomhed skulle gives påbud med en uges frist til, at de ansatte, der arbejder med pallestabler på virksomhedens lagerområde, anvender værnefodtøj, så forholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde ved vurderingen af fristen vægt på, at der ikke systematisk anvendtes værnefodtøj, og at der derfor skulle gives en frist på en uge til at anskaffe egnet værnefodtøj til de enkelte ansatte.

Arbejdstilsynet konstaterede ved et tilsynsbesøg i et supermarked, at en ansat, der arbejdede med en pallestabel i supermarkedets lagerområde, var iført eget privat fodtøj, som ikke ydede beskyttelse mod fodskader.

Det blev oplyst, at der ikke systematisk i supermarkedet anvendtes værnefodtøj.

Virksomheden fik påbud om straks at sikre anvendelse af værnefodtøj under arbejde med pallestabler.

Regler

Det fremgår af § 38, i arbejdsmiljøloven, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt, og at anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

Det fremgår af § 77, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller med en frist.

Det fremgår af § 81, stk. 3, i arbejdsmiljøloven, at rettidig klage har opsættende virkning, indtil Arbejds milj øklagen ævnets afgørelse foreligger, eller nævnet bestemmer andet.

Det fremgår af §§ 3 og 4, i bekendtgørelsen om brug af personlige værnemidler, at arbejdsgiveren kun må lade arbejdet udføre, hvis der anvendes personlige værnemidler, hvis arbejdet ikke på anden måde kan planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Arbejdsgiveren skal desuden sørge for, at personlige værnemidler bliver benyttet straks ved det pågældende arbejdes begyndelse og under hele dets udstrækning.

Afgørelse

Et enigt Arbejds milj øklagen ævn ændrede Arbejdstilsynets afgørelse, således at virksomheden skulle gives påbud med en uges frist om, at de ansatte, der arbejder med pallestabler på virksomhedens lagerområde, anvender værnefodtøj, så forholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

Arbejds milj øklagen ævnet var opmærksom på, at klagen over Arbejdstilsynets strakspåbud ikke har haft opsættende virkning. Nævnet fastsatte derfor ikke en ny frist for efterkommelse af påbuddet.

Arbejds milj øklagen ævnet lagde herved vægt på, at den ansatte, der arbejdede med pallestablen ikke var iført værnefodtøj, men sit eget private fodtøj, der ikke ydede beskyttelse mod klemningsrisikoen, idet den ansatte, under bakning med pallestablen havde sine fødder placeret tæt på et muligt klemningssted under pallestablen.

Arbejds milj øklagen ævnet lagde ved vurderingen af fristen vægt på, at der ikke systematisk anvendtes værnefodtøj, og at der derfor skulle gives en frist på en uge til at anskaffe egnet værnefodtøj til de enkelte ansatte, som skal arbejde med pallestabler på lageret.

Arbejds milj øklagen ævnet bemærkede, at Arbejdstilsynets afgørelse efter sin formulering alene omfatter de ansatte, der arbejder med pallestabler, og ikke omfatter andre ansatte, der blot færdes på lageret, for eksempel i forbindelse med opfyldningsarbejde (**j.nr. 5900204 -11**).

Sag nr. 2

Strakspåbud om brug af værnefodtøj ved brug af pallestabler på lager

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at en virksomhed skulle gives strakspåbud om, at de ansatte, der arbejder med pallestabler på virksomhedens lagerområde, anvender værnefodtøj.

Arbejds miljøklagenævnet lagde ved vurderingen af, om påbuddet skulle gives som et strakspåbud vægt på, at den ansatte, der arbejdede med pallestablen, havde fået udleveret værnefodtøj af virksomheden, men ikke anvendte det ved Arbejdstilsynets besøg.

Arbejdstilsynet konstaterede ved et tilsynsbesøg i et supermarked, at en ansat, der arbejdede med en pallestabel i supermarkedets lagerområde, var iført eget privat fodtøj, som ikke ydede beskyttelse mod fodskader.

Det blev oplyst, at den ansatte af virksomheden havde fået udleveret værnefodtøj, men ikke anvendte det ved Arbejdstilsynets besøg.

Virksomheden fik påbud om straks at sikre anvendelse af værnefodtøj under arbejde med pallestabler.

Regler

Det fremgår af § 38, i arbejdsmiljøloven, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt, og at anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

Det fremgår af § 77, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller med en frist.

Det fremgår af §§ 3 og 4, i bekendtgørelsen om brug af personlige værnemidler, at arbejdsgiveren kun må lade arbejdet udføre, hvis der anvendes personlige værnemidler, hvis arbejdet ikke på anden måde kan planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Arbejdsgiveren skal desuden sørge for, at personlige værnemidler bliver benyttet straks ved det pågældende arbejdes begyndelse og under hele dets udstrækning.

Afgørelse

Et enigt Arbejds miljøklagenævn fastholdt Arbejdstilsynets afgørelse, således at virksomheden skulle gives strakspåbud om, at de ansatte, der arbejder med pallestabler på virksomhedens lagerområde fra begyndelsen og under hele arbejdets udstrækning, anvender værnefodtøj, så forholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

Arbejds miljøklagenævnet lagde herved vægt på, at den ansatte, der arbejdede med en pallestabel ikke var iført værnefodtøj, men sit eget private fodtøj, der ikke ydede beskyttelse mod klemningsrisikoen, idet den ansatte, under bakning med pallestablen havde sine fødder placeret tæt på et muligt klemningssted under pallestablen.

Arbejds miljøklagenævnet lagde ved vurderingen af om påbuddet skulle gives som et strakspåbud vægt på, at den ansatte hos virksomheden havde fået udleveret værnefodtøj af virksomheden, men ikke anvendte det ved Arbejdstilsynets besøg.

Arbejds miljøklagenævnet bemærkede, at Arbejdstilsynets afgørelse efter sin formulering alene omfatter de ansatte, der arbejder med pallestablere og ikke omfatter andre ansatte, der blot færdes på lageret, for eksempel i forbindelse med opfyldningsarbejde (**j.nr. 5900205-11**).

Sag nr. 3

Krav om hensigtsmæssige adgangs- og flugtveje til og fra et stillads

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at en virksomhed straks skulle sikre, at der var hensigtsmæssige adgangs- og flugtveje på et stillads.

Nævnet lagde vægt på, at der var en åbning på 0,6 meter mellem facade og stilladسدæk, og at åbningen ville udgøre en overhængende fare, hvis stilladset hurtigt skulle forlades, idet stilladset som helhed skal kunne fungere som flugtvej.

Nævnet fandt det dog ikke sandsynliggjort, at stilladset ikke var sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt på grund af, at der var mere end 40 meter til et opgangsfelt, idet der ikke var foretaget en konkret vurdering heraf.

På en byggeplads var man i færd med en stor udvendig facaderenovering af boligblokke, da Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg.

Hver boligblok var cirka 33 meter lang og cirka 10 meter bred og en højde på 7 til 8 meter fra terræn til tagfod. Stilladserne gik op til tagfod på den østlige og sydlige side (gavl) og op til lige under tagfod på den vestlige side.

Ved Arbejdstilsynets tilsynsbesøg blev der udført arbejde i en højde af op til 7-8 meter over terræn. Arbejdstilsynet regnede ud, at de personer, der arbejdede på bygningens østlige side havde 60 til 75 meter til det eneste opgangsfelt.

Arbejdstilsynet afgav påbud om at etablere hensigtsmæssige adgangs- og flugtveje. Påbudet blev givet til den virksomhed, der efter plan for sikkerhed og sundhed var ansvarlig for at etablere, vedligeholde og fjerne stilladser samt adgangsveje hertil.

Arbejdstilsynet vurderede, at det var teknisk og praktisk muligt med separate opgangsfelter, hvor afstanden mellem opgangsfelterne oversteg 40 meter.

Regler mv.

Det fremgår af § 17, stk. 1, jf. bilag 1, Pkt. 6.9, i bekendtgørelsen om anvendelse af tekniske hjælpemidler, at en adgangsvej skal kunne bruges til evakuering i tilfælde af overhængende fare, og at passagen fra adgangsveje til og fra arbejdsplatforme, dæk eller gangbroer ikke må frembyde yderligere faldrisici.

Af samme bekendtgørelse, bilag 1, Pkt. 6.33 fremgår også, at stilladser, der er højere end 5 meter og længere end 10 meter, og som skal benyttes af flere end 2 personer samtidigt, skal have separate opgangsfelter, med mindre det ikke er teknisk eller praktisk muligt.

I Arbejdstilsynets At-vejledning B.3.2 om opstilling og brug af stilladser fremgår, at afstanden imellem to separate opgangsfelter ikke bør overstige 40 meter.

Afgørelse

Et enigt Arbejds miljøklagenævn fastholdt afgørelsen om, at virksomheden straks skulle sikre, at der ved stilladserne var etableret hensigtsmæssige adgangs- og flugtveje.

Nævnet lagde vægt på, at stilladset havde en åbning på 0,6 meter mellem facade og stilladسدæk, og at åbningen ville udgøre en overhængende fare for nedstyrtning i en situation, hvor stilladset hurtigt skulle forlades, idet stilladset som helhed skal kunne fungere som flugtvej. Derfor var det også rimeligt, at Arbejdstilsynets påbud skulle efterkommes straks.

Nævnet fandt det ikke sandsynliggjort, at stilladset var sikkerhedsmæssigt uforsvarligt, fordi der var mere end 40 meter til et opgangsfelt, idet Arbejdstilsynet ikke havde foretaget en konkret vurdering heraf (**j.nr. 5900105-11**).

Sag nr. 4

Ophævelse af påbud om undersøgelse af temperaturen i kontorer

Arbejds miljøklagenævnet ophævede påbud om at undersøge temperaturen i kontorer, idet Arbejdstilsynet ikke havde oplyst om temperaturforholdene udendørs og heller ikke havde beskrevet, om der var forhold, der kunne være årsag til udvikling af varme.

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg på en virksomhed, hvor det blev oplyst, at der kunne være meget varmt på kontorerne i sommerperioden.

Det blev oplyst, at ansatte mente, at der var varmt om sommeren, at døre og vinduer blev åbnet, når der var varmt i kontorerne, at der var løse ventilatorer i kontorerne, og at Arbejdstilsynets tilsynsførende vurderede, at der umiddelbart var varmt ved tilsynsbesøget.

Arbejdstilsynet påbød på den baggrund virksomheden at undersøge temperaturen på virksomhedens kontorer.

Regler mv.

Det fremgår af § 21, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at Arbejdstilsynet kan forlange, at en virksomhed skal lade foretage undersøgelser for at konstatere, om arbejdsforholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige.

Det fremgår af § 31, stk. 1, i bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning, at temperaturen i arbejdsrum i arbejdstiden skal være tilpasset den menneskelige organisme under hensyn til de anvendte arbejdsmetoder og den fysiske belastning, som de ansatte udsættes for.

I Arbejdstilsynets At-vejledning A.1.12 om temperatur på faste arbejdssteder fremgår, at temperaturen normalt ikke må overstige 25° C ved stillesiddende arbejde.

Afgørelse

Et enigt Arbejds miljøklagenævn ophævede Arbejdstilsynets påbud om, at virksomheden skulle undersøge temperaturen i kontorerne, idet Arbejdstilsynet ikke havde oplyst om temperaturen udendørs, den dag Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg og heller ikke beskrev forhold, der eventuelt kunne medvirke til udvikling af varme i kontorerne, herunder fx hvordan kontorerne var bemandede og indrettet.

Nævnet vurderede, at det ikke er tilstrækkeligt til et påbud om, at virksomheden skulle måle temperaturen over en periode, at ansatte mente, at der var varmt om sommeren, at døre og vinduer blev åbnet, når der var varmt i kontorerne, at der var løse ventilatorer i kontorerne, og at Arbejdstilsynets medarbejder vurderede, at der umiddelbart var varmt ved tilsynsbesøget (**j.nr. 5900136 -11**).

Sag nr. 5

Ophævelse af påbud om at sikre forsvarlig rengøring under borde

Arbejds miljøklagenævnet ophævede påbud om at sikre forsvarlig rengøring under borde, så ansatte ikke udsættes for dårligt indeklima, idet Arbejdstilsynet ikke har konstateret ophobet støv ved eller mellem de løse ledninger på gulvet under bordene. Arbejdstilsynet havde ikke dokumenteret, at de løse ledninger på gulvet betød, at der ikke blev gjort tilstrækkeligt rent, så det belastede indeklimaet.

Arbejdstilsynet havde ved et tilsynsbesøg konstateret ledninger på gulvene under borde, og beskrev, at der mange steder lå ledninger i "ormegårde" under arbejdsborde.

Arbejdstilsynet afgav på den baggrund påbud om, at virksomheden skulle sikre forsvarlig rengøring under bordene, så de ansatte ikke belastes af dårligt indeklima.

Virksomheden klagede over afgørelsen og anførte, at man ikke kunne genkende oplysningen og oplyste, at der ikke var tale om et normalt og generelt billede af forholdene.

Regler

Det fremgår af § 42, i bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning, at der på arbejdsstedet skal være forsvarlige forhold for udførelsen af oprydning, rengøring og vedligeholdelse, så arbejdet hermed kan ske uden fare for sikkerhed og sundhed for såvel dem, der udfører dette arbejde, som for andre beskæftigede på virksomheden.

Afgørelse

Et enigt Arbejds miljøklagenævn ophævede Arbejdstilsynets påbud om, at virksomheden skulle sikre forsvarlig rengøring under bordene, så ansatte ikke blev belastet af dårligt indeklima.

Arbejds miljøklagenævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ikke har konstateret ophobet støv ved eller mellem de løse ledninger på gulvet under bordene, og at Arbejdstilsynet ikke beskrev, om de ansatte havde gener fra indeklimaet.

Arbejds miljøklagenævnet fandt derfor, at Arbejdstilsynet ikke har dokumenteret, at de løse ledninger på gulvet under bordene betød, at der ikke blev gjort tilstrækkeligt rent, så det belastede indeklimaet (**j.nr. 5900137 -11**).

Sag nr. 6

Krav til indretning af faste arbejdspladser, hvor der benyttes bærbar computer

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at en virksomhed skulle indrette og forsyne skærmarbejdspladser med inventar i henhold til lovgivningen, da de ansatte havde en arbejdsdag på henholdsvis 6 og 4¼ timer, hvor de arbejdede ved en bærbar computer regelmæssigt, og i en ikke ubetydelig del af deres normale arbejdstid.

Arbejds miljøklagenævnet lagde vægt på, at tastaturet ikke kan skråtstilles og ikke kan adskilles fra skærmen, hverken arbejdsbord eller skærm kan indstilles i højden til den person, der skal benytte arbejdspladsen, og der ikke er særbelysning (arbejdslampe).

Ved et tilsynsbesøg på en kontorarbejdsplads konstaterede Arbejdstilsynet blandt andet, at der var indrettet arbejdspladser til telefoninterviewere og supervisorere, hvis arbejde primært består af at ringe og registrere oplysninger på computere.

Arbejdspladserne var indrettet som "celler" med faste skærme ved siderne. Skærmene er beklædt med lydisolerende skumgummi. Hver arbejdsce­lle er 0,9 meter bred, 0,8 meter dyb og har en fast bordhøjde på 0,73 meter.

De ansatte arbejder ved bærbare computere og med "headset". Der er ikke særskilt tastatur og mus til computerne, arbejdspladserne anvendes af skiftende ansatte, og der er ikke særbelysning ved arbejdspladserne.

Arbejdstilsynet påbød virksomheden at indrette og forsyne skærmarbejdspladserne med inventar i henhold til lovgivningen.

Regler

Det fremgår af § 38 og § 42, i arbejdsmiljøloven, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og at arbejdsstedet skal indrettes sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Det fremgår af § 30, stk. 1 og stk. 2, i bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning, at der på arbejdsstedet skal findes passende inventar, og at stole, arbejdsborde og lignende, der anvendes ved skiftende arbejdsopgaver eller af skiftende personale, i fornødent omfang skal være indstillelige.

Det fremgår af § 3, i bekendtgørelsen om arbejde ved skærmterminaler, at ved arbejde, hvor en ansat regelmæssigt og i en ikke ubetydelig del af sin normale arbejdstid anvender en skærmterminal, gælder særlige krav om indretningen, herunder § 5 og bekendtgørelsens bilag.

Det fremgår af § 5, i samme bekendtgørelse, at skærmterminalarbejdspladsen skal indrettes i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsens bilag.

Af bekendtgørelsens bilag, Pkt. 1 c, Pkt. 2 a, og Pkt. 2 b fremgår, at tastaturet skal kunne skrånstilles og være adskilt fra skærmen, at skærmterminalarbejdspladsen skal være dimensioneret og indrettet således, at der er tilstrækkelig plads til at skifte arbejdsstilling og arbejdsbevægelser, og at almenbelysning og særbelysning (arbejds­lamper) skal sikre tilstrækkelig belysning.

Afgørelse

Et enigt Arbejdsmiljøklagenævn fastholdt Arbejdstilsynets påbud om, at virksomheden skulle indrette og forsyne skærmarbejdspladserne med inventar i henhold til lovgivningen.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde vægt på, at de ansatte arbejder hver arbejdsdag ved en skærmterminal. Arbejdet består i at foretage telefonsamtaler, hvor resultatet registreres via en bærbar computer.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at de ansatte, der havde en arbejdsdag på henholdsvis 6 og 4¼ timer, hvor de arbejdede ved en bærbar computer, regelmæssigt og i en ikke ubetydelig del af deres normale arbejdstid arbejder ved en skærmterminal. Arbejdet er derfor omfattet af reglerne om skærmarbejdspladser.

Det var uden betydning, at de ansatte i gennemsnit arbejdede 39-40 timer om måneden, idet en væsentlig del af arbejdstiden var skærmarbejde, og dette udgjorde mere end 2 timer af den enkelte arbejdsdag.

Arbejds miljøklagenævnet lagde desuden vægt på, at tastaturet ikke kan skrånstilles og ikke kan adskilles fra skærmen, hverken arbejdsbord eller skærm kan indstilles i højden til den person, der skal benytte arbejdspladsen, og der ikke er særbelysning (arbejdslampe) (**j.nr. 5900138-11**).

Sag nr. 7

Krav om at ansatte ikke udsættes for udstødningsgas fra kundebiler i en hal

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at en virksomhed skal sikre, at de ansatte ikke udsættes for unødigt påvirkning af udstødningsgasser i en hal, idet der færdes ansatte i hallen, hvor luften forurenes af udstødningsgas fra kundebiler, og det er muligt at undgå forureningen.

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg i et byggemarked, hvor der i åbningstiden dagligt kører mellem 25 og 75 biler gennem en hal. Hallen har portåbninger i begge ender, og portåbningerne er 5 x 6 meter. Kun i ekstreme vejsituationer er porten i vindsiden lukket. Der er ingen mekanisk udsugning i hallen.

Det er en del af konceptet, at kunderne kører direkte ind i hallen for at hente varer. Kunden stopper bilens motor, mens varerne bliver fundet frem.

De ansatte færdes i hallen cirka 50 procent af arbejdstiden, mens resten af arbejdstiden foregår på kontoret, der er et særskilt rum med mulighed for ventilation ud til det fri.

Arbejdstilsynet gav virksomheden påbud om, at virksomheden skal sikre, at medarbejdere under udførelsen af deres arbejde ikke udsættes for luft, der er forurenede af udstødningsgasser.

Regler

Det fremgår af § 16, i bekendtgørelsen om arbejdets udførelse, at unødigt påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Påvirkningen fra stoffer og materialer under arbejdet skal derfor nedbringes så meget, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling, og fastsatte grænseværdier skal overholdes.

Afgørelse

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets påbud om at sikre, at de ansatte under udførelse af deres arbejde ikke udsættes for unødigt påvirkning af luft, der er forurenede med udstødningsgasser.

Et flertal af nævnets medlemmer lagde vægt på, at de ansatte færdes i en hal, der tilføres luftforurening i form af udstødningsgas fra kundebiler.

Flertallet lagde desuden vægt på, at det er muligt at undgå forurening fra kundebiler, idet virksomheden fx kan betjene kunderne på anden måde end ved, at kunderne kører ind i hallen.

Flertallet lagde endelig vægt på, at udstødningsgas indeholder flere sundhedsskadelige stoffer og materialer.

Flertallet bemærkede, at det ikke er antallet af biler, der har betydning for afgørelsen, men alene det forhold, at luften i hallen, hvor der er ansatte, tilføres en forurening, der kan undgås, fordi der kan findes andre løsninger.

Mindretalsudtalelse

Et nævnsmedlem fandt, at Arbejdstilsynet ikke på tilstrækkelig vis har dokumenteret en risiko for de ansatte (**j.nr. 5900082-11**).

Sag nr. 8

Delvis fastholdelse af påbud om at tage defekt el-værktøj ud af drift

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at en virksomhed straks skulle sikre mod ulykkesfare ved el-stød fra de elektriske maskiner og værktøj, som havde defekte ledninger, og tage disse ud af drift.

Arbejds miljøklagenævnet hjemviste påbuddet, der vedrørte en rundsav og slibemaskine, idet det ikke var tilstrækkeligt oplyst om disse maskiner havde en defekt.

Arbejdstilsynet konstaterede ved et tilsynsbesøg, at en ansat på en byggeplads arbejdede med el-værktøj med defekter.

Arbejdstilsynet vurderede, at der var stor risiko for stød og alvorlig tilskadecomst, idet der blev arbejdet med el-håndværktøj og el-ledninger med defekter.

Arbejdstilsynet gav påbud om, at virksomheden straks skulle sikre mod el-stød ved at tage defekt el-værktøj ud af drift.

Regler

Det fremgår af § 15, i bekendtgørelsen om anvendelse af tekniske hjælpemidler, at et teknisk hjælpemiddel skal tages ud af drift, hvis der opstår fejl eller skade på et teknisk hjælpemiddel, som kan medføre ulykkes- eller sundhedsfare.

Afgørelsen

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt delvist Arbejdstilsynets påbud, således at virksomheden straks skulle sikre mod ulykkesfare ved el-stød fra de elektriske maskiner og værktøj med defekte ledninger ved at tage værktøjet ud af drift, indtil manglerne er afhjulpet.

Arbejds miljøklagenævnet hjemviste den del af afgørelsen, der vedrørte en rundsav og slibemaskine, som ikke var forsynet med jordforbindelse og ledning med beskyttelsesleder, idet nævnet fandt, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kunne træffe afgørelse vedrørende disse maskiner.

Nævnet lagde herved vægt på, at påbuddet efter sin formulering drejede sig om defekt el-værktøj, og at den anvendte regel omfatter skader og fejl på det tekniske hjælpemiddel. I sagen var det alene oplyst, at maskinerne ikke var forsynet med jordforbindelse og ledning med beskyttelsesleder og ikke, hvorvidt dette var en mangel ved værktøjet (**j.nr. 5900325-11**).

Sag nr. 9

Lovpligtig uddannelse ved arbejde med isocyanater

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at en virksomhed straks skulle sikre, at ansatte, som arbejder med isocyanater, og som ikke har kvalifikationerne hertil, hverken erhvervet i Danmark eller i udlandet, har den særlige uddannelse til dette arbejde.

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg hos virksomheden og konstaterede, at ansatte på en byggeplads arbejdede med et produkt, der indeholder epoxy/isocyanater. Det blev oplyst, at produktet blev brugt til fugning.

Det blev endvidere oplyst, at de ansatte, der arbejdede med produktet, ikke havde gennemgået den særlige uddannelse om arbejde med epoxy og isocyanater.

Arbejdstilsynet gav virksomheden påbud om at sikre, at danske statsborgere, som arbejdede med stoffer, der indeholder isocyanater, havde lovpligtig uddannelse.

Regler

Det fremgår af § 5, i bekendtgørelsen om arbejde med stoffer og materialer, jf. bilag III, Pkt. 7, at arbejde med epoxyharpikser og isocyanater kun må udføres af personer, som har gennemgået en særlig uddannelse udarbejdet af arbejdsmarkedets organisationer og godkendt af direktøren for Arbejdstilsynet.

Det fremgår af § 1 og § 2, i bekendtgørelse om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer erhvervet i udlandet, at personer, som har til hensigt at arbejde med epoxy og isocyanater på baggrund af erhvervsmæssige kvalifikationer erhvervet i udlandet, kun kan påbegynde arbejdet, hvis Arbejdstilsynet har anerkendt deres erhvervsmæssige kvalifikationer.

Afgørelse

Et enigt Arbejdsmiljøklagenævn fastholdt Arbejdstilsynets afgørelse, således, at virksomheden straks skulle sikre, at ansatte, som arbejder med stoffer indeholdende isocyanater, og som ikke har erhvervsmæssige kvalifikationer hertil, hverken erhvervet i Danmark eller i udlandet, har en særlig uddannelse til at arbejde med produktet.

Det betyder, at ansatte, som ikke har de erhvervsmæssige kvalifikationer hertil, hverken erhvervet i Danmark eller i udlandet, skal have den særlige uddannelse til at arbejde med isocyanater (**j.nr. 5900326-11**).

Sag nr. 10

Påbud til autoværksted om effektiv procesudsugning til forbehandling i form af spartling, indeholdende styren

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at en virksomhed skulle sørge for en tilstrækkelig mekanisk ventilation, samt bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til løsning af arbejdsmiljøproblemet, idet Arbejdstilsynet ved en røgtest havde konstateret, at den eksisterende mekaniske ventilation ikke var tilstrækkelig.

Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg på et autoværksted og konstaterede, at der blev udført arbejde med autolakering af biler samt arbejder, der er forbundet hermed, herunder for- og efterbehandling.

Der foregik forbehandling i form af spartelarbejde med et styrenholdigt produkt med en MAL-kode på 4-6, hvilket er udtryk for, at anvendelsen af produktet er forbundet med stor sundhedsrisiko. Endvidere er styren på Arbejdstilsynets liste over kræftfremkaldende stoffer.

Arbejdstilsynet udførte en røgtest, der viste, at røgen ved bilens bagende, tag og sider steg op gennem åndedrætszonen på den person, som opholdt sig ved bilen, og da røgen steg op over hovedhøjde, spredte den sig i rummet uden tydeligt at bevæge sig i en bestemt retning.

Arbejdstilsynet gav virksomheden påbud om at etablere effektiv procesudsugning til forbehandling i form af spartling, indeholdende styren samt et rådgiverpåbud.

Nævnet fastholdt afgørelsen, idet nævnet fandt at ventilationen ikke var tilstrækkelig.

Regler

Det fremgår af § 48, stk. 1, i arbejdsmiljøloven, at stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, kun må anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme.

Det fremgår af § 13, i bekendtgørelsen om arbejde med kodenummererede produkter, at der ved arbejde med produkterne mindst skal træffes de sikkerhedsforanstaltninger, der er angivet i bilagene til kodenumberbekendtgørelsen.

Det fremgår af bekendtgørelsens bilag 7, at for- og efterbehandling samt klargøring af emner, der medfører luftforurening eller risiko for sundhedsfarlige arbejdsoperationer skal ske i lukket anlæg, sprøjteboks, sprøjtekabine eller i særlige rum udstyret med tilstrækkelig mekanisk ventilation.

Afgørelse

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt påbuddet, således at virksomheden skal etablere tilstrækkelig mekanisk ventilation, der effektivt sikrer de ansatte ved spartelpladserne i klargøringen til autolakering samt bruge autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Et flertal af nævnets medlemmer lagde vægt på, at Arbejdstilsynet ved røgtesten havde konstateret, at den eksisterende mekaniske ventilation ikke var tilstrækkelig.

Flertallet lagde desuden vægt på, at der ved spartlingen blev benyttet et produkt med MAL-kode 4-6 indeholdende farlige og kræftfremkaldende stoffer, og at arbejde med produktet er omfattet af reglerne om kodenummererede produkter.

Mindretalsudtalelse

Et nævnsmedlem fandt, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at afgørelsen om tilstrækkelig mekanisk ventilation, og dermed heller ikke rådgiverpåbuddet kan fastholdes **(j.nr. 5900155-11 og 5900156-11)**.

Nyhedsbreve fra Arbejds miljøklagenævnet (AMK) kan findes på Arbejds miljøklagenævnets hjemmeside www.arbejdsmiljoeklagenævnet.dk. under "læs afgørelser fra AMK".

---

*Dette nyhedsbrev er udgivet af Arbejds miljøklagenævnets sekretariat.
Ansvarlig for nyhedsbrevet er chefkonsulent Erik Pohl, direkte tlf. 3341 1459.*
